

ආමග් සවන

**දුරකථන
වීරසේකර**

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුවේ විභාග,
නියෝජ්‍ය විභාග කොමසාරිස්

අන්තික ගස්වල මල් හටගන්නේද ?

දැනට වසර හාරසියයකට පමණ පෙර, අලුතින්වත්න මුකවෙටි තුමා විසින් රචනා කරන ලද සුභාෂිතය, ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතා උසස් ගණයේ කාව්‍ය සංග්‍රහයක් ලෙස ප්‍රචලිතය. අප අටවෙනි පන්තියේ ඉගෙනුම ලබද්දී, සිංහල සාහිත්‍යය සඳහා සුභාෂිතය එක් පාඨ ග්‍රන්ථයක් විය. සුභාෂිතයේ දැක්වෙන එක් පද්‍යයක ඇති උපමාවක් නිසා, මෑත කාලයේ මා සහභාගිවූ සේවාස්ථ පුහුණුවකදී, ගැටලුවක් මතුවිය. එදින විමසීමට ලක්වූ ගැටලුව සහ වියට අදාළ පද්‍යය මෙසේය

පහත දැක්වෙන මෙම පද්‍යයේ සඳහන් පරිදි, දිඹුල ගස්වල මල් හට ගන්නේ නොමැතිද?

සකල සුර හරන් මුදුනන සැදු පද
විපුල මුනි සරණ හර අන් සුරන් වැඳ
විමල මොක් පිණිස සත රකිනා දුලද
"දිඹුල මල" නිසා වෙනසුණු වැනි දියැද

දිඹුල යන නමින්ද හැඳින්වෙනුයේ ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත් කලාපයේ මෙන්ම දකුණු ආසියානු රටවල, බහුලව දකින්නට ලැබෙන අන්තිකා ශාකය වේ. මෙම ශාකය අයත් වන්නේ Ficus නම් ශාක ගණයටය. බෝ,

විසේමය. දිඹුල් ගසට උදුම්බර යන නමකුත් යෙදෙන බව සාහිත්‍ය පොත්වල හමුවේ.

ශීත දේශගුණය හෝ මධ්‍යධරණී දේශ ගුණය පවතින රටවල Ficus ගණයටම අයිති ෆිග් (Fig) නම් ශාකයේ ඵලය රසවත් පලතුරු විශේෂයකි. මෙම ගස් වල, පෙනෙන්නට මල් නොමැතිව ගෙඩි හටගන්නේ කෙසේද? සුභාෂිතයේ අලුතින්වත්න මුකවෙටි පඬිතුමා කියන්නේත්, මල් නොමැති දිඹුල් ගසකට කෙතරම් ජලය දමා සත්කාර කළත්, මල් හට නොගන්නා බවයි. මා කලින් සඳහන් කළ කාර්ය සැසියේදී මතුවූ ගැටලුව මෙයයි. මල් හටගන්නා හෝ හටනොගන්නා බව සෙවීමට පෙර, මෙම Ficus ගණයට අයිති ඉහත සඳහන් කළ ශාක කිහිපයක තොරතුරු මඳක් විමසා බලමු. අප බොහෝ දෙනෙකු දැක ඇති අන්තිකා ශාකයේ උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමය Ficus recemosa වේ. මේවා ගංගා, ඇළ, දොළ ඉවුරුවල වැඩෙන සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයේ ශාක වේ. ශාකයේ ප්‍රධාන කඳේ සහ අතු වල ලොව් ගෙඩියක් තරම් විශාල, කහ පැහැයට හුරු කොළ පැහැති ගෙඩි, පොකුරු වශයෙන් හටගනී. ඉදුණු අන්තිකා ගෙඩි රසවත් පලතුරකි.

Ficus recemosa අන්තිකා/උදුම්බර/දිඹුල Ficus hispida කොට දිඹුල

හුග වැනි ශාකද මෙම ගණයටම වැටේ. ඔබට හුරු පුරුදු, බෝ ගස්වල හෝ හුග ගස්වල, වෙනත් මල් හටගන්නා ගස් වල මෙන්, මල් පිපී තිබෙනු ඔබ කිසිවිටක දකින්නට නැති බව සත්‍යයකි. එහෙත් මෙම ගස්වල ගෙඩි හටගන්නා බව ඔබ නිරීක්ෂණය කර ඇත. Ficus ගණයටම අයිති, අන්තිකා හෝ දිඹුල් ගස් වලත්

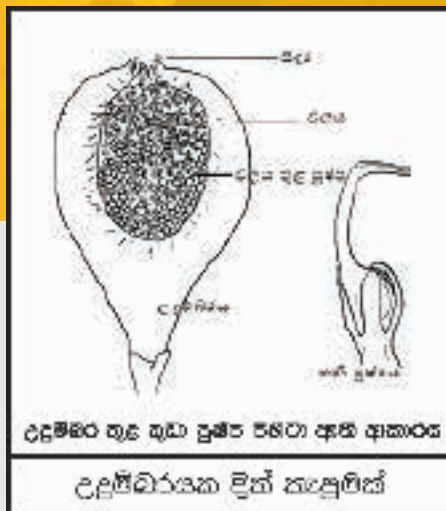
අන්තිකා ගසට වඩා කුඩා, කොට දිඹුල ශාකයද ගංගා ඉවුරු වැනි ජලාශ්‍රිත ස්ථානවල වැඩෙන ශාකයකි. මේ ශාකයේ පත්‍ර බූව සහිතය. තද කොළ පැහැති ගෙඩි හටගනුයේ අන්තිකා වල මෙන්ම කණෙහිදීය. මෙහි ගෙඩි පළතුරක් ලෙස නොගනී. විද්‍යාත්මකව මෙම ශාකය හඳුන්වන්නේ Ficus hispida යන නමිනි.

සමහර අවස්ථාවල මෙය 'කොට කිඹුල' යන වැරදි නමකින්ද හඳුන්වනු දකින්නට ලැබේ.

අන්තිකා වලට බොහෝදුරට සමාන මධ්‍යධරණී ප්‍රදේශවල සහ ශීත රටවල වැවෙන ෆිග් (Fig) නමැති ඉතාමත් ජනප්‍රිය පලතුරු වර්ගයක්ද තිබේ. මෙම ශාකය හඳුන්වනුයේ Ficus carica යන නමින්ය. ෆිග් ඵලය රට ජමීඩු ගෙඩියක් තරම් විශාල, මුලින් කොළ පැහැයට තිබී පසුව දම්පැහැයට හුරුව ඉදෙන ප්‍රණීත රසයකින් යුක්ත පලතුරකි.

මේ කිසිම Ficus ශාකයක බාහිරින් පෙනෙන මල් හට නොගනී. ඒවායේ හටගන්නා ඵල/ගෙඩි වල සුවිශේෂී ලක්ෂණය නිසාම උද්භිද විද්‍යාවේදී වියට cyconium යන නම විශිච්චාර වේ. පුෂ්ප මංජරියම මාංශල වී විය තුළ ඉතා කුඩා පුෂ්ප හටගැනීම යන අර්ථය විසින් හැඟවේ. මෙය සිංහල පාරිභාෂික පදමාලාවේ උදුම්බරය නම් රමණීය නමකින් දැක්වේ. මේ නිසාම පරිණත වීමට පෙර කුඩා පුෂ්ප සහිත පුෂ්ප මංජරිය ප්‍රාග් උදුම්බරය ලෙස නම්කර තිබේ. (මෙසේ නම් කිරීමට හේතුව පසුව සඳහන් කර ඇත). අන්තිකා, හුග, බෝ වැනි ඕනෑම Ficus ශාකයක ප්‍රාග් උදුම්බරයක් දික් අතට කපා බැඳුවහොත් අපගේ ගැටලුවට විසඳුමක් පහසුවෙන් ලබාගත හැකිය. මෙය තුළ තිබෙන ඉතා කුඩා පුෂ්ප අත් කාවයක් භාවිත කර පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකිය.

උදුම්බරයක දික් කැපුමක්

මෙහි දැක්වෙනුයේ, උදුම්බරයක දික් කඩක සටහනකි. (තනි පුෂ්පය සියවරක් පමණ විශාලතය කර ඇත) මෙම දික් කඩ හොඳින් නිරීක්ෂණය කළ විට, මාංශල උදුම්බරය තුළ කුඩා පුමංගි (male) සහ ජායංගි (female) පුෂ්ප රාශියක් තිබෙන බව දකින්නට ලැබේ. පුෂ්ප පරිණත වන විට උදුම්බරය අග්‍රයේ ඇති සිදුර විවෘතවේ. මෙය හරහා ඇතුල් වන කෝදුරුවන් වැනි කුඩා කෘමීන් පුෂ්ප පරාගණය කරති. උදුම්බරයක් තුළ කුඩා පුෂ්ප දහස් ගණනක් තිබේ. පරාගණයෙන් පසු මාංශල උදුම්බරය තුළ ඇති සෑම පුෂ්පයකින්ම ඉතා කුඩා බීජය බැහින් හටගනී. ඉදුණු ෆිග් උදුම්බරය ඉතා රසවත් පලතුරකි.

සුභාෂිත කතුවරයා සිතන්නට ඇත්තේ, සල්මලක් හෝ නා මලක් තරම් විශාල පුෂ්ප ගැන වන්නට ඇත. සාමාන්‍ය අත්කාවයක්

තුලින් බැඳීමෙන් උදුම්බරය තුළ ඇති මෙම කුඩා පුෂ්ප හඳුනා ගැනීම පහසුය. මේ නිසා Ficus ශාක, සපුෂ්ප ශාක බව හිතමනස කළ හැකිය.

ප්‍රායෝගික නිදර්ශනද සහිතව කරන ලද මෙම විස්තරය මගින් කාර්ය සැසියේදී මතුවූ ගැටලුව නිරාකරණය කර ගත හැකි විය.

අන්තිකා ගෙඩියට උදුම්බර නාමය ගැලපීම ගැනද සාහිත්‍යයේ දැක්වෙන පැරණි සිද්ධියක පසුබිමක් තිබේ. එය මෙසේය

අපේ සාහිත්‍යයේ, ජාතක පොතකි දිගම ජාතක කතා වස්තුව උම්මගේ ජාතකයයි. මෙහි අතුරු කතාවක් ලෙස සිරි කාලකන්නි ප්‍රශ්නය දක්වා තිබේ.

එම කතාවෙහි, දිසාපාමොක් ඇදුරුතුමාගේ දක්ෂතම ශිෂ්‍යයා පිංගුත්තර නම් තරුණයෙක් විය. ඇදුරුතුමාගේ සිරිත අනුව, ඔහුගේ දක්ෂතම ශිෂ්‍යයා වන පිංගුත්තරට, තම දියණිය විවාහ කර දෙන ලදී. මේ තරුණයා ස්ත්‍රීන් ඇසුරට බොහෝ අකමැති කෙනෙකි. බලෙන් මෙන් විවාහ කර දෙන ලද එම තරුණිය කෙසේ හෝ මගහැර යාම ඔහුට අවශ්‍ය විය.

විවාහ වී නව මනාලිය සමග, සිය ගම බලා යන ගමනේදී ඔවුනට කුසගින්නක් හට ගත්තේය. අතරමග ඉදුණු ගෙඩි පිරි තිබුණු අන්තිකා ගසක් දකින්නට ලැබුණි. පිංගුත්තර ගසට ගොඩවී, ගෙඩි කඩා කන්නට පටන් ගත්තේය. බිම සිටි කාන්තාව ඔහුගෙන් කෑමට අන්තිකා ගෙඩි ඉල්ලූ විට "ඇයි ගසට නැග ගෙඩි කඩා ගන්නට හිට අත් පා නැද්ද?" කියා ඔහු ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

ඇයට, තම සැමියාගෙන් පිළිසරණක් නැති බව දැනගත් විට, බඩගිනි නිසාම, ගෙඩි කඩා කෑම සඳහා ගසට ගොඩවීමට සිදුවිය. ඇය ගසට ගොඩවූ විනාම ගසෙන් බැසගත් පිංගුත්තර, ඇයට ගසෙන් බැසීමට නොහැකි වන පරිදි, ගස වටේට කටු ඉපල දමා පැන ගියේය. කාන්තාවට ගසෙන් බැස ගැනීමට නොහැකිව ගස උඩම සිටියාය.

මේ වෙලාවේ, වේදේන රජු, පරිවාර සෙනග සමග ඇතුන් පිට, සංචාරයේ යන විට ගස උඩ සිටින, මේ කාන්තාව දකින්නට ලැබුණි. ඇයගේ රූප ශෝභාවට රජුගේ සිත ඇදී ගියේය. නිමිකාරයෙන් නැති වස්තුව තමන් සතු වන නිසා, රජතුමා ඇය තමන් හාරයට ගෙන අග මෙහෙසිය කරන්නට යෙදුණි. අන්තිකා නොහොත් උදුම්බරා ගසක් උඩ සිටි හමු වුන නිසා ඇයට උදුම්බරා දේවිය කියා නම තබනලදී.

අපේ පාරිභාෂික වචන සකස් කිරීමේදී cyconium යන දිඹුල් හෝ අන්තිකා මාංශල ඵලයට උදුම්බරය යන නම ලැබී තිබෙන්නේ මේ සිද්ධිය ආශ්‍රිතව බව පෙනේ.

Ficus ගණයේ සමහර ශාක, අනෙ අතීතයේ සිටම, මිනිසාගේ සංස්කෘතික සහ ආගමික කටයුතු හා බැඳුණු තොරතුරු හා සම්බන්ධ වී ඇති බව දකින්නට ලැබේ.

- 1. ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේට භාවනානුයෝගීව වැඩ සිටි, බුද්ධත්වය ලබාගැනීමට සෞචන දුන්, Ficus ගණයට අයත් පුෂ්පීය වෘක්ෂය වනුයේ, ජය ශ්‍රී මහා බෝධියයි. එම උදාර සිද්ධිය නිමිති කරගෙන, බෝ ශාක, Ficus religiosa යන නමින්